

Huvudman

Malmö kommun
malmostad@malmo.se

Beslut

Datum 2025-02-05

Dnr 2025:723

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Krokbacksskolan i Malmö kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Malmö kommun en anmärkning avseende brister rörande användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner. Malmö kommun ska senast den **7 april 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:723) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning och skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner.

Tillsynen har genomförts genom besök i skolenheten den 22 januari 2025. Som en del av tillsynen har lektionsobservationer, samtal med lärare och en intervju med rektorn genomförts. Vidare har dokumentation granskats, bl.a. ordningsregler och klassrumsstruktur. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört lektionsobservationer på fyra lektioner i årskurs 7–9. På tre av de observerade lektionerna förekommer att elever använder sina datorer till annat än vad läraren instruerat om. Under samtliga tre lektioner spelar enstaka elever spel på sina datorer under flera minuter då eleverna förväntas arbeta på egen hand med olika uppgifter på sin dator. Det framgår också på dessa tre lektioner att enstaka elever olovligen använder mobiltelefoner i samband med undervisningen. Elever använder sin mobiltelefon både när läraren har genomgång och i samband med lektionsarbetet, antingen till sociala medier, till att spela spel eller till att titta på hemsidor som inte utgör en del av den planerade undervisningen. På två av de observerade lektionerna uppmärksammar lärarna eleverna som olovligen använder sin mobiltelefon och säger till eleverna att återgå till skolarbetet.

Av intervjuer med lärare i anslutning till lektionsobservationerna och med rektorn framgår att eleverna inte får använda sina datorer till annat än vad läraren har instruerat om på lektionerna. Däremot säger rektorn i intervju att det är ganska vanligt att eleverna inte använder skoldatorerna i linje med lärarnas instruktioner. En av lärarna uppger också att hen uppskattar att enstaka elever använder datorn till annat än skolarbete mellan 20 och 25 procent av den totala lektionstiden, trots att hen tillrättavisar eleverna. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att elever i enlighet med skolans ordningsregler endast får använda mobiltelefoner i undervisningen när läraren ger tillåtelse eller då det utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Två lärare uppger dock i intervju att enstaka elever inte vill lämna ifrån sig sin mobiltelefon och att lärarna inte längre säger till då de inte vill riskera en konflikt med eleven som tar fokus från lektionen. En av lärarna

säger att även om hen säger ifrån då elever använder sin mobiltelefon under lektionstid och eleverna oftast lägger undan den, är hen medveten om att de tar fram den igen när hen vänder bort blicken.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärarens instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller lagens krav avseende användandet av mobiltelefoner och datorer i undervisningen. Tillsynen visar att det förekommer att elever under lektionstid använder sina mobiltelefoner eller datorer till annat än skolarbete och vad som framgår av lärarens instruktioner.

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket efterfrågat skolenhetens ordningsregler och rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Skolinspektionen har fått ta del av skolenhetens ordningsregler och klassrumsstruktur. Av ordningsreglerna och klassrumsstrukturen framgår att läraren ska samla in elevernas mobiltelefoner varje lektion samt att mobiltelefoner endast får användas när läraren ger tillåtelse.

Rektorn uppger i intervju att det på skolenheten inte finns någon särskild skriftlig rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner, men att det av skolans ordningsregler och klassrumsstruktur framgår att läraren ska samla in elevernas mobiltelefoner i början på lektionen. Rektorn säger att mentorer och lärare muntligen har informerat eleverna om att mobiltelefoner ska samlas in av lärare varje lektion och återlämnas till eleverna i slutet på lektionen. Rektorn uppger vidare att elever har fått information om att skoldatorer endast får användas utifrån lärarens instruktioner. Av samtal med lärare i anslutning till genomförda lektionsobservationer framgår att den muntliga rutin för omhändertagande av mobiltelefoner som rektorn redogör för följs.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Det framgår vidare av förarbetena till skollagen att det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bl.a. framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten saknar skriftliga rutiner för omhändertagande av mobiltelefoner. Skolinspektionens utredning visar att det i skolans ordningsregler och klassrumsstruktur anges att lärarna ska

samla in elevernas mobiltelefoner i början på lektioner. Intervju med rektorn visar att det inte finns några ytterligare skriftliga instruktioner om hur omhändertagande av mobiltelefoner ska hanteras. Skolinspektionen konstaterar att det vare sig i skolans ordningsregler, klassrumsstruktur eller i någon annan skriftlig rutin framgår hur omhändertagandet av mobiltelefonerna ska gå till, hur de ska samlas in och förvaras på ett betryggande sätt eller hur de ska återlämnas till rätt person.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Malmö kommun verksamhet vid Krokbacksskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner. Utredningen visar att det vid tre av fyra observerade lektioner förekommer att elever använder sin mobiltelefon eller dator till annat än skolarbete utan att läraren har gett instruktioner om det. Utredningen visar vidare att det vare sig i skolans ordningsregler, klassrumsstruktur eller i någon annan skriftlig rutin framgår hur omhändertagandet av mobiltelefonerna ska gå till, hur de ska samlas in och förvaras på ett betryggande sätt eller hur de ska återlämnas till rätt person. Utredningen visar dock att det endast är enstaka elever som använder mobiltelefon eller dator till annat än lärare instruerat om samt att lärare i flera fall tillrättavisar elever som de uppmärksammar använder sin mobiltelefon eller dator till annat än skolarbete. Utredningen visar även att eleverna har fått muntliga instruktioner om hur hanteringen av omhändertagande av mobiler ska gå till och att lärarna följer denna instruktion. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Malmö kommun en anmärkning.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Nerman Hopovac

Föredragande
Signerat av: Nerman Hopovac